

9. oktober 2013

UKA 2013/31 & 56  
Kim Kielsen

**Kalaallit Nunaanni nammineq piumassuseq naapertorlugu upalungaarsimasunik naalagaaffik suleqatigalugu pilersitsisoqarsinnaanera tamatumalu sunniutigisinaasaasa misissorneqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.**  
(Inatsisartunut ilaasortaq Doris Jakobsen, Siumut)

---

**Kalaallit Nunaanni nunami aammalu imaatigut kajumissutsimik tunngaveqartumik upalungaarsimasunik pilersitsisoqarsinnaaneranut periarfissanik soqutiginninnermullu misissuisoqarnissaa siunertaralugu Naalakkersuisut Naalagaaffimmut ataveqarnissaannut pisussaaffilerneqarnissaannut aalajangiinissamut siunnersuut.**  
(Inatsisartunut ilaasortat Naaja H. Nathanielsen aamma Sara Olsvig, Inuit Ataqtigiit)

Siullermeernera.

Aalisarnerup, aatsitassanik paaanarup, takornariaqarnerup inuussutissarsiorfiillu allat Kalaallit Nunaata aningaasaqarniarnerata toqqammavissaattut siunniussaqaarnerup kingunerisinnaavaa, pinngortitatta avatangiisittalu peqqarniissinnaanerannik ilisimasaqarpinnigitsunik ilisimasaqangivissunilluunniit avataanit tikerartoqalernissaa.

Minutsialuinnanguit ingerlaneranni sila allanngoriataarsinnaavoq, pinngortitamiikkaanni pissutsillu naapertorlugit qanoq periuseqassanerluni ilisimangikkaanni tamanna ajorluinartumik kinguneqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni upalungaarsimatitat SAR susassaqarfinit assigiinngitsunit katitigaapput, ilaatigut Arktisk Kommando/Issittumi Sakkutooqarfik Politiillu, tassaasut imaani nunamilu upalungaarsimasut annaassiniartartullu, inunnik, timmisartunik, umiarsuarnik atortunillu allanik iluaquteqartarlutik.

Taamatullu annaassiniartoqartillugu ataqtigiissaarisut pilersinneqartarput.

Annaassiniartoqartillugu aamma Kalaallit Nunaanni namminneq piumassusertik tunngavigalugu qatserisartut annertuumik ikiuutaasarput, naak ilaatigut annikitsuinnarmik ilinniar-simagaluarlutik upalungaarsimasunut annertuumik isumalluutaapput, kiisalu saaffigineqaraangamik tamatigoruinnangajak annaassiniarnerup iluatsinnissaanut ikiuuttussarsior-tarlutik allatigulluunniit iluaqutaasumik ikiuuttarlutik.

Taamaammat Siumumi isumaqarpugut, ullumikkut iluamik ingerlasunik upalungaarsimasoqartugut – kisianni aningaasarsiornikkut tunngavissatsitut isumalluutiginiakkagut unamillernartunik nassataqartussaammata, avataaneersut angalanerannut atatillugu annertu-nerusumik isumannaallisaasoqarnissaa nakkutiginnittoqarnissaalu pinngitsoorsinnaas-sanngilarput, tamatumani siunnersuuteqartup tikkuagaa periarfissaasinnaavoq.

Islandimitut upalungaarsimasoqalernissaanik eqqarsaat nutaajunngilaq, soorlu aamma siusinnerusukkut namminneq piumassusertik tunngavigalugu qatserisartut Islandimi pikkorissarnissaat periarfissaasarsimasoq, taakkunanilu assersuutigalugu sungiusaatigalugu qaqqasiarluni qanilliuminaatsunilu annaassiniarnerni allatigullu sungiusarnerni peqataasar-simallutik.

Islandimi nammineq piumassusertik tunngavigalugu annaassiniartartut, siunnersuuteqar-tup tunngavilersuummini oqaatigisaatut, Islandimi qummoroortartunik tuniniaanikkut, ilaa-sortat akiluteqartarnerisigut, nammineq nioqqutissianik tuniniaanikkut assigisaatigullu aningaasalersorneqarnerat aamma misissuinissami ilanngunneqarsinnaassaaq.

Islandimi nammineq piumassuseq tunngavigalugu annaassiniartartut allatigut aningaasa-lersornissaminnut periarfissaat allat suunersut aamma misissorneqartariaqarput. Siumumi aamma ilisimavarput, atortut allallu annaassiniartartunit ator-neqartartut qulaani aningaa-sanik katerseriaatsit atorlugit aningaasalersorneqartut, tamannalu Siumumi pitsaasutut isigaarput.

Amerlanerpaat peqataatillugillu akulerutsinnerat sumiiffinnut ataasiakkaanut nunamullu tamarmut iluaqutaassaaq. Tamatuma saniatigut assersuutigalugu illoqarfinni nunaqarfin-nilu isumalluutaasinnaasut akuttoqatigiiaartumik nalunaarsorneqartarnissaat pingaarute-qassaaq, sumiiffinni ataasiakkaani isumalluutigineqarsinnaasut ataqatigiissaarinermut oqartussanit ilisimaneqarnissaat taamaalilluni periarfissinneqassaaq.

Piginnaasatut pingaarutilik ikiueqqaarsinnaaneq pillugu aamma pikkorissaaneq inuup an-naanneqarneranik kinguneqarsinnaavoq, taamaammat tassunga atatillugu Naalakkersuis-unut apeqqutigerusupparput, meeqqat atuarfiini ikiueqqaarneq pillugu pikkorissaatitsisar-neq sumut killinnersoq, tamanna pillugu qinigaaffimmi kingullermi siunnersuut akuerineqar-nikummat.

Siunnersuummi anguniakkat Siumumit taperserlutigit, siunnersuut attaveqaatinut ataat-simiititami suliareqqitassanngorlugi ingerlateqqipparput, tunngavilersuilluarlunilu oqallin-nissaaq qilanaaralutigu.